

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. Excommunicationem maiorem impedire beneficii Ecclesiastici
acquisitionem,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

nia, in centum prebeat delinquendi, ut dicitur in fine cap. Est iniusta, 2. quæst. 4.

Adde adhuc cum eodem Vgolino paulo superius, nec excommunicatum posse ex fructibus beneficii ea capere quæ sibi sint ad sustentationem necessaria, ex glossa citata: quanti sequuntur Nauar. in Enchir. cap. 25. num. 12. 4. & Couar. lib. 3. var. res. resol. cap. 13. num. 8. vers. 12. & alij quorum idem Vgolinus meminit, & quibus accessit Suarez in cit. scilicet 2. n. 12. & alij quot seqq. Ratio autem est, quia censetur se talibus propria voluntate priuare, cum ei liberum sit à contumacia desistendo, absolutiois beneficium obtinere.

VERVM TAMEN id intelligendum est cum aliquot moderationibus. Prima est, si fame alias periturus sit: quia illi subueniri debet, tanquam ei qui adhuc poterit ad Ecclesiam redire, prout habeat antememorata glossa. Adde quod in tali necessitate constituto sit sub peccato mortali subueniendum: argum. cap. Pafce, & cap. Non satis, dist. 86.

Alteræ moderatio est, ut si excommunicatio sine iusta causa in eum lata sit, possit excommunicatus suos fructus facere in conscientia prout notant D. Anton. & Syluest. locis antea citatis, & Palud. in 4. dist. 18. quæst. 4. in 2. effect. & alij apud Vgolin. in cit. cap. 12. num. 4. Et ratio est: quia qui non deliquit, pena affici non debet. De qua re Suarez in cit. scilicet 2. n. 19. & 20.

Tertia moderatio est, ut illud habeat locum pro eo solummodo tempore quo excommunicatus est in mora petende, & procurandæ absolutiois, iuxta Caiet. verbo Excommunicatio, cap. vlt. vers. Vbi scito, & Nauar. cap. 25. nu. 12. 4. Et ratio est quæ prædicta glossa indicat: quia ideo in nullo est prouidendum excommunicato de fructu (sicut prouidetur deposito, eo quod non possit fructus beneficii sui amplius recuperare) quia cum positum sit in ipsius potestate respiciendo talibus fructibus frui, vult contumax perseverare in contemptum clauitum Ecclesiæ.

Quarta moderatio est: ut illud non habeat locum in fructibus perceptis ante excommunicationem, neque in fructibus patrimonij, quod ipsi excommunicato fuerit pro titulo assignatum: nec in fructibus beneficii, qui creditoribus Clerici, ante ipsius excommunicationem assignati essent. Nec item quando consuetudo est in contrarium, ut scilicet Clerici excommunicati non priuentur fructibus suorum beneficiorum. Ita secutus alios per ipsum citatos, docet Vgolinus in citato num. 4. versus finem. Subiungens percipientem dictos fructus contra ius & consuetudinem, nec irregularitatem propterea fieri, nec priuari suo beneficio. Huc spectant dicenda in seq. tractat. num. 19.

Vltima moderatio est: ut excommunicatus post obtentam absolutioem, obtineat ab eisdem beneficii ordinario collatore dispensationem super fructibus perceptis tempore excommunicationis, prout post Palud. in 4. dist. 18. q. 4. in 2. effect. tangit D. Anton. 3. part. tit. 24. cap. 76. in effect. 9. simul admonens id esse intelligendum cum exceptione: nisi tempore quo electio, aut collatio, aut confirmatio beneficii facta illi est, fuerit excommunicatus: quia tunc nullum ius acquisiuit; ideoque non sufficit talis dispensatio; sed requiritur noua collatio; pro quo vide dicenda in seq. num. 49. 50. 51. & 53.

CÆTERVM quæ de fructibus beneficii in hac re dicuntur, dicenda sunt pariter de quibuscumque fructibus Ecclesiasticis, ut in eod. cap. 12. num. 2. admonent Vgolinus, & in sequenti num. 21. Suarez: quia in omnibus eadem ratio valet; vnde, inquit Vgolinus, non potest excommunicatus pensiones exigere, nec oblationes recipere: nec id quod ob emphyteusim præstat Ecclesiæ, & multo minus quotidianas distributiones habere, quæ nec iis qui studiorum causa à Diuini officij absentibus dantur, ex cap. Licet vobis, De præbendis.

Si quæras, cui cedant dicti fructus quos excommunicatus capere non potest? Idem Vgolinus post plures alios quos commemorat in sequenti num. 3. respondet, ex illis esse procurandum ut aliquis ipsius excommunicati munera obeat, præstando officium quod debet suæ Ecclesiæ, ne ea detrimentum patiat, diuinaque intermittantur; sique aliquid fuerit reliquum, in alium eiusdem Ecclesiæ vsum conuertatur, exceptis distributionibus: quando consuetudo habet ut de-

negatæ iis qui à diuino officio absunt? accrescant iis, qui præsentibus absunt. Videri potest Suarez in eodem loco nu. 21. & sequentibus.

CAPVT VIII

Excommunicationem maiorem impedire beneficii acquisitionem.

SVMMARIVM.

- 43 Huius effectus probatio.
- 44 Inualida est collatio beneficii facta excommunicato.
- 45 Excommunicatus ad beneficium nec elegi potest, nec presentari, nec potest facere beneficii permutationem, nec potest ei conferri pensio, nec pro eo impetrata litera ad beneficium valent.
- 46 Quomodo hæc ipsa sint accipienda.
- 47 Locum habent etiam si excommunicatio sit iniusta, dummodo valida.
- 48 De quibusvis beneficiis sunt intelligenda: & quod mortaliter peccat excommunicatus accipiendo beneficium.

Hic effectus habetur aperte ex cap. Postulatis, De Clerico excommunicato ministrante, cum dicitur; Clericis excommunicationis vinculo innodatis, Ecclesiastica beneficia conferri non possunt, nec illi valent ea licite retinere, nisi forte fuerit cum iis misericorditer dispensatum. Aperte etiam sequitur ex eo quod ante in cap. 5. habitum est, excommunicatum priuari vsu officij publici, & per consequens ipso officio: quia hoc propter illum est. Sequitur, inquam, ex eo, quod beneficium item est etiam propter officium: argum. cap. Cum secundum Apostolum, De præbendis. Ideoque sicut excommunicatio maior reddit incapacem officij Ecclesiastici, reddet & beneficii. De qua tota re Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 7. quinque primis numeris: & post ipsum alios quoque citans Vgolinus De censuris, tab. 2. cap. 13. §. 1. ac Suarez tom. 5. disput. 13. sect. 1. bene differunt. Paucis autem perstringemus quæ illi tractantur latius.

PRIMUM EST: collationem beneficii factam excommunicato, esse nullam per cit. cap. Postulatis: & ita communiter tenent Doctores, quorum plures Vgolinus commemorat sub initium citatis §. 1. Addens id ipsum esse amplian dū vt procedat. Primo, siue lata sit excommunicatio à iure, siue ab homine, cum in citato cap. Postulatis, Summus Pontifex absolute & sine distinctione loquatur. Deinde, quia eadem vis est maioris excommunicationis à quocumque feratur valide.

Secundo, vt procedat quantumuis talis collatio facta sit motu proprio: motus enim proprius, inquit Couar. in memorato §. 7. num. 2. vers. Quarto: licet et alioquin multa operetur ad tollendam surreptionem, non inducit tamen dispensationem aliquam, nec tollit vim, quod quis patitur, & ex quo impeditur iure obtinere illi quod illi conferunt. Excipe, nisi Summus Pontifex non ignarus impedimenti, quod quis habet scienter ei motu proprio beneficium conferat: quia tunc censetur tacita quadam dispensatione tollere eiusmodi impedimentum.

Tertio, vt procedat quantumuis excommunicatus tempore collationis fuerit de iis qui tolerantur ab Ecclesiâ, per Extravag. Ad Euitanda. Cum enim ea constitutio nihil faueat excommunicatis, vt iam antea monuimus, vetera iura quoad eos sunt adhuc omnino obseruanda. Adde etiam siue fuerit excommunicatus in ead. diocesi, in qua est beneficium, siue ab alio. Quarto, vt procedat quantumuis postmodum secuta sit legitima absolutio ab excommunicatione: quia ex eo collatio habet, vt sit nulla, quod tempore excommunicationis sit facta, neque ex absoluteione vires assumat; sicut ex aduerso, nec si talis collatio facta esset alicui, quo tempore nondum erat excommunicatus, ea censetur nulla esse, ob excommunicationem superuenientem, vt in memorato nu. 2. vers. 8. Couar. notat. Quinto, vt procedat quantumuis excommunicatus ignorauerit tunc se excommunicatum esse. Rationem reddit Couar. num. 3. vers. 10.

quia licet ignorantia valeat ad effugiendas poenas, quae a iure statuta sunt aduersus excommunicatos, aliquid prohibitum agentes, non facit tamen ad valorem ipsius actus: seu ut quod ab aliquo geritur validum sit, quod alias absente ignorantia, minime valeret.

45. SECUNDUM EST. Excommunicatum non posse eligi ad beneficium Ecclesiasticum, eiusque electionem esse inuvalidam. Quod iisdem modis, ac praecedens de collatione, ampliandum est, vt bene declarat Vgol. in seq. §. 2. Tertium est, excommunicatum non posse praesentari a patrono laico, vel Clerico ad beneficium iuris patronatus, nec ad aliud postulari, aut nominari. De quo ibid. Vgol. in. Rationem illius hanc reddens, quod per haec praenaturad collationem: & prohibito aliquo, omne illud per quod ad illud peruenitur, prohibitu esse censetur, argum. cap. vlt. de Clerico excommunicato ministrante. Quartum est, permutationem beneficiorum per excommunicatum factam, minime valere: nam in illa contingit et utraque collatio, vt bene declarat ibid. Vgol. num. 6. Quintum est, non posse conferre excommunicato pensionem super beneficio Ecclesiastico. Quod Couar. probat: quia licet haec non sit beneficium Ecclesiasticum, est tamen ius percipiendi redditus Ecclesiasticos, quibus excommunicatu frui non est consentaneum. De qua re plura idem Couar. in pract. quaest. cap. 36. n. 10. Sextum est, non tantum collationem beneficij Ecclesiastici factam excommunicato esse nullam, sed etiam impetrationem literarum ad beneficia illi obtentam, nullam item esse: ita vt collatio ipsi facta vigore earundem literarum, nulla sit. Qua de causa (inquit Couar. in prius cit. §. 7. n. 3.) quoties in Romana curia confertur aliquod beneficij, datur eidem cui confertur absolutio a quacumque excommunicatione.

46. Admonet autem consequenter num. 4. idem Couar. antedicta esse vera, quando agitur de acquisitione iuris, & tituli ad beneficium Ecclesiasticum: quia si tantum tractetur de beneficij acceptance, vt fieri potest cum quis ante excommunicationem literas ad beneficium vacatum, & contingit hoc vacare eo tempore quo excommunicatus est, tunc potest virtute literarum suarum illud acceptare, eritque collatio suspendenda donec fuerit ab excommunicatione absolutus. Quod pluribus idem author tractat lib. 3. var. resolut. cap. 16. num. 4.

47. QVI adhuc in illo memorato §. 7. num. 5. de antedictis addit, intelligenda esse cum excommunicatio valida fuerit: si enim inuvalida sit, non adfert excommunicato impedimentum, neque collationem beneficij Ecclesiastici ipsi factam reddit nullam. Item esse intelligenda, quantumvis excommunicatus sit iniusta, dummodo sit valida, prout adhuc idem ibid. addit nu. 7. per eius finem. Id deducens ex eo quod ante docuerat: quoad Deum quidem excommunicationem iniuste seu absque causa legitima latam non obligare, quoad poenas tamen a iure statutas aduersus excommunicatos vim omnino obtinere, ita vt non debeant ante obtentam absolutionem se diuinis immiscere, & per consequens nec possit beneficium, quod ad illa ordinatur, ei competere. Quod autem excommunicatio proposito modo iniusta liget, probat ex eo quod alleganti se excommunicatum iniuste, absolutio perinde ac consentienti se iuste excommunicatum esse, detur absolute; non autem solum ad cautelam, sed sub conditione prout datur alleganti excommunicationem in se latam nullam esse. Quam differentiam ille deducit ex cap. Solet, & ex cap. Venerabilibus, §. Po. o. & §. Sed si, De sent. excommunic. in 6. Mitius autem de hac re sentientem Suarez in tom. 5. in 3. par. disput. 4. sect. 7. praesertim a num. 26. ad 31. qui vult, sequi poterit.

48. DVO his supersunt addenda. Alterum, ea esse intelligenda de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, siue secularibus, siue regularibus, siue curatis, siue simplicibus, siue dignitatibus. Cum enim supra citatum cap. Postulastis, simpliciter, & absque distinctione loquatur, parque sit omnium ratio, nihil est cur distinguere debeamus. Alterum, iuxta Caiet. verbo Excommunicatum, cap. vltimo, vers. Vbi scito, excommunicatum peccare mortaliter, vt faciendo fructus suos, sic & accipiendo beneficium, quia iniuste sibi usurpat bona Ecclesiastica, quorum participatione priuatus est.

CAPVT IX.

De eo quod agendum est, vt beneficium acquisitum in excommunicatione tua conscientia retineri possit.

SVMMARIVM.

- 49 Quando is qui Excommunicatus est, possit, aut non possit beneficium in eo statu acceptum retinere.
- 50 Sublata per legitimam absolutionem excommunicatione, titulus beneficij inuvalidus in ea acceptus, reuvalidari potest per Episcopum.
- 51 Exceptiones aliquot.
- 52 Quatenus dum reuvalidatio procuratur, fructus beneficij retineri possint, & quod eo tempore per alium ab Episcopo constitutum non per se inuvalidum habens titulum praestare debet officium eidem beneficio annexum.
- 53 Quatenus retineri possint fructus percepti, & quod titulus non obtentus canonice nunquam praescribatur.

DE hoc agit Henricus in 1. parte sua Summa lib. 13. c. 14. cum quo ex variis Doctoribus aliquot documenta proponemus.

PRIMUM EST: si is qui beneficium habet in excommunicatione acquisitum, ostendat hanc fuisse inuvalidam, poterit beneficium retinere, & gaudere fructibus illius. Istud patet, quia excommunicatio inuvalida, sine effectu est, vt omnium iudicio receptum esse habet Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 7. num. 5. ac proinde acquisitionem beneficij non impedit.

SECUNDUM EST: si is aduertit irritam esse beneficij collationem: quia illam recepit ligatus valida excommunicatione, tenetur etiam post obtentam absolutionem curare, vt noua collatione ei validetur beneficij titulus. Hoc post Palud. in 4. dist. 18. quaest. 4. in 2. effectu habet Syluester verbo Excommunic. 3. num. 1. ver. 9. & post Archidia. & Ancharan. Couar. in praeced. num. 2. ver. 7. Et ratio est: quia ex antedictis, collatio nulla fuit; atque, vt habet 18. reg. iuris in 6. non firmatur temporis tractu, quod de iure initio non subsistit. Unde talis tenetur, & beneficium acceptum relinquere, & omnes fructus perceptos restituere: & recte Nauar. notat in Enchir. cap. 27. num. 21. ver. 7.

TERTIVM EST: si per absolutionem datam ab eo qui de iure potest, sublata sit excommunicatio, proprius Episcopus potest titulum beneficij, quod ob eam fuit inuvalidum, reuvalidare. Hoc de communi Doctorum sententia aliquot citatis tradunt Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 7. n. 8. & post Rebuffum Vgol. in tab. 2. De censuris, cap. 13. §. 1. num. 3. Et probant: quia ubi dispensatio a iure permittitur, nec quis dispenset declaratur; Episcopis dispensandi potestas permixta esse existimatur; argum. cap. Nuper, De sent. excommunic. in fine. Ex quo loco, tum caeteri, quorum meminit Couar. tum etiam glossa ad cap. Excommunicamus 1. De haereticis, §. Credentes, verbo Apostolica, id ipsum colligunt. At in cap. Postulastis, De Clerico excommunic. ministrante, permittitur dispensatio cum illo, cui in excommunicatione collatum est Ecclesiasticum beneficium, nec declaratur quis dispenset. Eam igitur dare potest proprius Episcopus. Quod aduerte procedere in quacumque excommunicatione, etiam reseruata Papae, postquam sublata est per absolutionem datam ab habente potestatem sufficientem, ex Panorm. ad cit. cap. Postulastis, num. 8.

Sed patitur aliquot exceptiones. Prima est, quam in seq. n. 9. habet Panorm. cum ipsemet Episcopus scienter beneficium ipsum contulit excommunicato: quia tunc non censetur dignus habere talem potestatem, sicut nec quando fimoniacae contulit, argum. cap. Praesentium 1. quaest. 5.

Altera exceptio est, cum collatio facta fuit per Papam: quia ex quo Papa manu apposuit, alius quod deest supplere non potest, argum. cap. Cum in distribuendis, De temporibus ordinat. Ex quo habetur, a Papa ordinatum in inferiori ordine, non posse ad superiorem ordinem promoueri sine eiusdem Papae licentia. Quae exceptio ex Couar. in eod. num. 8. sub finem, procedit, etiam si talis collatio ad Episcopum ipsum

REGINA
DE
PRACTICA
DORIS
E. V